

MUHAFAZAKÂR DÜŞÜNCE'DEN

Sezai Karakoç Cumhuriyet Dönemi Türk Düşüncesi ve Türk Şiirinin önde gelen isimlerinden biridir. Uzun soluklu şiir ve yazı serüveninde Karakoç kendi ismiyle özdeşleşen bir düşünce sistematığı ve şiir anlayışı oluşturabilmiştir. Yıllara yayılan fikrî metinlerinde istikrarlı ve tutarlı bir düşünce dünyası görmek mümkündür. Sezai Karakoç, düşüncesindeki istikrar ve tutarlılık boyutlarıyla Türk düşüncesinin mümeyyiz isimlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Aynı zamanda şiirlerinde işlediği konuların zenginliği, dil seviyesi ve II. Yeni Şiiri, öncesi ve sonrasındaki şiir serüveniyle Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Sezai Karakoç şiiri ve düşüncesinde gelenek ve modernliği birleştirebilen, yerelle evrensel arasında kuvvetli rabitalar kurabilen bir isimdir. Birçok aydın/düşünür gibi o da yaşadığı çağdan ziyadesiyle etkilenmiştir. Karakoç'u diğer birçok isimden ayıran hususlardan birisi çağa kendi damgasını vurabilmiş olmasıdır. Bunda da hem kendi düşünce geleneği ve şiiri ile hem de Türkiye dışındaki fikriyat ve şiir dünyasıyla kurduğu münasebetin payı olsa gerektir. O, Doğu ve Batı düşüncesi ve şiirine ziyadesiyle vâkıftır. Aktüel meselelerden felsefî plandaki varoluşçuluk tartışmalarına kadar birçok mesele Sezai Karakoç'un perspektifinde kendine yer bulabilmiştir.

Vefatı münasebetiyle bir anlamda vefa borcunu da yerine getirmek üzere Muhafazakâr Düşünce Dergisi olarak 2022'nin ikinci sayısını son yüzyıldaki önemli mütefekkirlerimizden

Sezai Karakoç'a ayırdık. Etraflı bir dosya olan bu çalışmayla Sezai Karakoç'un özellikle fikir dünyasının bütünlüklü bir portresinin çıkarılması amaçlanmıştır. Dosyamızdaki yazılara bakıldığında da görüleceği üzere Sezai Karakoç'un daha çok fikirleri üzerinde durulmuştur. Bunun yanında edebî yönünü yansıtan daha az sayıdaki yazıyı da bu sayımızda bulmak mümkündür.

Bu kapsamda sayımızda ilk olarak Şakir Diclehan'ın yazısına yer verdik. Şakir Bey uzun yılları Sezai Karakoç'un yakın çevresinde bulunmuş ve Karakoç üzerine de ilk çalışmayı yapmış isimlerden birisi. Şakir Diclehan'ın Sezai Karakoç'un çağrılarını hatırlatan yazısı Karakoç dosyasına methal niyetine okunabilir.

Dosya kısmında ise birinci makale olarak Mahmut Hakkı Akın'ın Sezai Karakoç'un anıları üzerinden, siyasal toplumsallaşma kavramıyla Karakoç'u analiz ettiği yazısı var. Mahmut Hakkı Akın, Karakoç'un çocukluk ve gençlik yıllarından başlayarak anıları üzerinden etraflı bir portresini çıkarmaktadır. Sezai Karakoç'un nispeten ihmal edilen yönlerinden birisi siyasî düşünceleridir. Harun Akdemir ve İbrahim Durmaz Karakoç'un politik düşüncesi ve tasavvuruna dair kapsamlı metinler hazırladılar. Bu iki çalışmanın da alanında önemli bir boşluğu dolduracağını söylemek mümkün.

Elbette Sezai Karakoç demek bir anlamda diriliş ve medeniyet demektir. Bu anlamda Sezai Karakoç'un medeniyet telakkisini müstakil olarak ve Türk düşüncesinden diğer isimlerle mukayeseli bir şekilde ele alan çalışmalara yer verdik. Bunlardan Ejder Okumuş diriliş düşüncesinde medeniyet telakkisini incelerken Ayşe Ayten Bakacak Mehmet Akif Ersoy'la, Abdullah Metin de Necip Fazıl Kısakürek'le mukayeseli bir şekilde Karakoç'un medeniyet tasavvurunu irdeledi. Yine Sezai Karakoç düşüncesini daha iyi anlamak ve anlamlandırmak için onun fikriyatını yerli ve yabancı düşünürlerle beraber ele almak etkili bir yöntem olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda Sümeyye Özbayrak Malik Bin Nebi ile Sezai Karakoç'u karşılaştırarak Karakoç'un fikri etkileşimlerini tartışmaktadır. Serkan Yorgancılar da Sezai Karakoç'la Nurettin Topçu'yu mukayeseli bir şekilde ele alarak Türk düşüncesindeki kırılma ve sürekliliklere dikkat çekmektedir.

Sezai Karakoç şiirleri ve fikirleri kadar sahip olduğu ve uzun yıllar sürdürdüğü entelektüel duruşuyla da mümtaz bir yer iş-tigal etmektedir. Ahmet Yıldız Karakoç'un bu yönünü vurgu-lamakta ve entelektüel sorumluluk bağlamında Karakoç'un en-telektüel duruşunu incelemektedir. Yine Hüseyin Çil de Sezai Karakoç'un estetik ve politika arasındaki duruşunu, bu duruşun meşhur ve muteber olmak arasında nerede konumlandırılabil-eceğini incelemektedir.

Sezai Karakoç'un kendisi aktüel olarak çok öne çıkan birisi değildir. Ancak Türk siyasal hayatına, siyasetçilere ve Türk si-yasetindeki önemli olaylara dair son derece önemli değerlendirmeleri vardır. Bu bağlamda Mustafa Edip Çelik ile Mehmet Ra-şit Küçükkürtül'ün Sezai Karakoç yazılarındaki Turgut Özal ve Adnan Menderes portrelerini inceledikleri çalışmanın bu alana kıymetli bir katkı olacağını düşünüyoruz. Yine Sezai Karakoç'un pek fazla irdelenmeyen Kıbrıs Sorunu üzerine yazılarını inceleyen Ömer Ertürk'ün makalesine de bu sayımızda yer verdik. Sezai Karakoç şiirinin ve fikirlerinin daha az dikkat çekilen yön-lerinden biri de doğa ve tabiat vurgusudur. Bu noktada Sultan Pelin Kara ekolojik düşünce bağlamında Sezai Karakoç'un tabi-at-doğa algısını incelemektedir.

Sezai Karakoç'un edebî yönü üzerine ise dosyamızda iki makaleye yer vermiş bulunuyoruz. Bunlardan ilki, yine Sezai Karakoç'un en yakınındaki isimlerden biri olan Bedri Mermut-lu'ya ait. Bedri Mermutlu bir şair olarak Sezai Karakoç'u Dicle boyunun diğer iki şairi, Fuzuli ve Ahmet Haşim'le mukayese-li bir şekilde ele almaktadır. Aralarında on yıllar ve yüz yıllar olan bu üç şairin şiirlerindeki etkileşimleri göstermesi açısından Mermutlu'nun yazısının literatüre önemli bir katkı olacağını düşünüyoruz. Mahfuz Zariç'in yazısı ise Sezai Karakoç'un edebî kimliğinin az bilinen bir yönüne, onun öykülerine odaklanıyor.

Dolayısıyla son derece etraflı ve kapsamlı bir Sezai Kara-koç dosyası hazırlamış bulunuyoruz. Böylesi geniş bir çalışma-yı ancak Sezai Karakoç'u iyi bilen isimlerle beraber yürütmek mümkün olabilirdi. Biz de bunun için kıymetli Hocalarımızdan müteşekkil bir editörler komitesi ihdas ettik. Bu bağlamda Se-zai Karakoç dosyasının hazırlanmasında, her aşamada bize çok

kıymetli katkıları veren Prof. Dr. Mahmut Hakkı Akın, Prof. Dr. Münire Kevser Baş, Doç. Dr. Olgun Gündüz, Dr. Şakir Diclehan ve Dr. Vahdettin Işık'a teşekkürlerimizi ve şükranlarımızı sunuyoruz. Onların çok değerli katkıları olmasa bu dosya bu şekilde husule gelmezdi.

Muhafazakâr Düşünce Dergisi, geleneği muhafaza etmeye ve fakat geleceği de bundan aldığı güçle inşa etme misyonuyla yolculuğuna devam ediyor. Bu çerçevede gelecek sayılarımızda görüşmek dileğiyle...

Dr. Yunus Şahbaz
Muhafazakâr Düşünce Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni